

Antikvarisk förundersökning

GOTLAND, VISBY, REMMAREN 8, GÅRDSHUSET

OBJEKT

Fastighetsbeteckning: Remmaren 8

Gatuadress: Norra Murgatan 7

Lagskydd

Remmaren 8 ligger inom detaljplanelagt område, detaljplan för Visby innerstad, antagen 2010-02-22, laga kraft 2010-03-26. Hela planområdet utgör särskilt värdefull bebyggelsemiljö enligt 8 kap. 13-18 §§ plan- och bygglagen (PBL 2010:900) och har förhöjd bygglovsplikt. Till detaljplanen följer byggnadsordningen för Visby innerstad.

Remmaren 8 ligger inom riksintresse för kulturmiljövården, vilket innebär att de definierade värdena skyddas enligt 3 kap. 6§ miljöbalken. Uttrycken för riksintresset inkluderar småhusbebyggelsen och dess planstruktur på klinten.

All bebyggelse i Visby innerstad är skyddad genom världsarvskonventionen genom världsarvet Hansestaden Visby.

Bild 1 - Urklipp från detaljplanen, fastigheten inringad med röd markering

UPPDRAG

Beställare: Gun Neuman

Syfte: Fastighetsägaren har för avsikt att göra om en del av gårdshuset till sommarrum, i samband med bygglovsansökan kommer invändiga och utvändiga förändringar önskas. Innerväggar behöver tas bort och en syll bytas ut. En dörr skall ersättas och fönster byta plats och få en ny utformning.

Avgränsning: Uppdraget är att ta fram en förundersökning med tillhörande ritningar för byggnaden som krävs för bygglovet.

BESKRIVNING AV BYGGNADEN

Kort historik

Gårdshuset är beläget i sydvästra hörnet av tomten, byggnaden är i bulkkonstruktion och är i sitt utseende ålderdomlig. Byggnaden användes i sitt ursprung som avtråde, tvättstuga och bod. Idag används det främst till förråd. Det finns dokumenterat att det på platsen tidigare stått en lada,

möjligen är det från denna som materialet till det befintliga bulhuset hämtats vid uppbyggnaden på 1940-talet. Uppgifterna (i Visby innerstadsinventering) om att byggnaden skulle vara ritad av en arkitekt verkar ej stämma, ritningarna på det gårdshus som sändes till byggnadsnämnden 1945 stämmer inte överrens med denna byggnads utseende.

Området/kvarteret

Norra klintenområdet ovanför domkyrkan i Visby innerstad. På klinten finns det generellt en mer småskalig bebyggelse med innergårdar innehållandes uthus och gårdshus, fruktträd och bärbuskar, tidigare också boskap. Tomtindelningen är i stort sett oförändrad sedan 1782.

Exteriör

Interiör

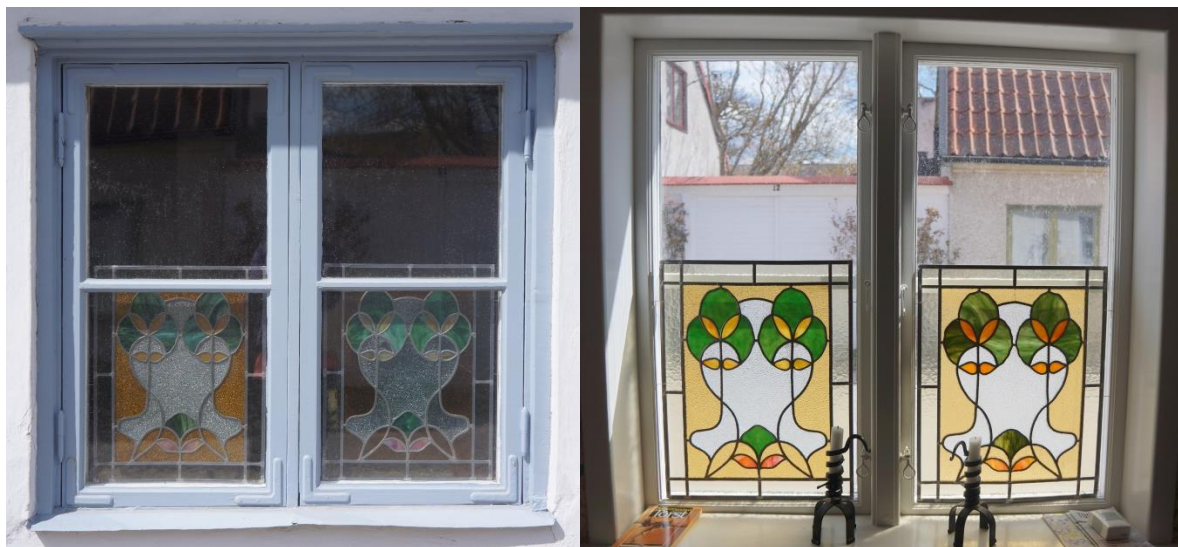

Detaljbilder

SAWA Antikvarier
Hälsövägen 31
151 38 Södertälje

Sandra Såger
sawaantikvarier@gmail.com
076-396 50 46

Bilder på fönstertypen som avses till byggnaden. Bild från huvudbyggnaden på Remmaren 8.

Byggnadsbeskrivning

Tak: korrigerad plåt, svartmålad.

Konstruktion: bulkonstruktion med återanvänt material.

Grund: i det norra rummet i öster är grunden gjuten, i övrigt står byggnaden på en torpargrund.

Rumsindelning: byggnaden är uppdelad i tre rum i vilka man kommer in genom varsin dörr. Två dörrar i den östra fasaden leder till två mindre rum. Ett större förrådsrum nås genom en dörr i norr.

Material: färgen är inte av slamfärgstyp utan verkar vara någon slags plastfärg i skiftande kulör för olika delar av byggnaden.

Fönster och dörrar: i den östra fasaden finns två dörrar samt en glastruta. Rutan är isatt direkt emellan bulorna med stift och kit utan karm och båge. Det två dörrarna är av olika karaktär, båda enkelt konstruerade med stående plankor.

KULTURHISTORISK VÄRDERING

Byggnaden har inte kvar sin funktion som avtråde, dock används det fortfarande som bod. Denna förändring av brukandet är en del av
SAWA Antikvarier

Hälsövägen 31
151 38 Södertälje

Sandra Såger
sawaantikvarier@gmail.com
076-396 50 46

Samhällsutvecklingen. Boden i sig är av relativt låg ålder jämfört med kringliggande bebyggelse men dess ålderdomliga uttryck ger ett starkt miljöskapande värde, detta speciellt då gårdsbebyggelse är vanlig i hela kvarteret. Byggnaden innehar också ett bebyggelsehistoriskt värde dels på grund av det tillvägagångssätt som används vid uppbyggnaden, att äldre byggnadsmaterial återanvänds, men också konstruktionsmässigt genom bulhustekniken. Det finns även samhällshistoriska värden i gårdsbebyggelsen som visar på äldre tiders levnadssätt.

BESKRIVNING AV NULÄGET

Den östra fasaden har sättningar där bulorna rasat ner 10-15 cm. Taket är relativt nylagt och har inga synliga skador.

FÖRSLAG TILL ÄNDRING/ÅTGÄRD

Uppdragsgivaren vill inreda ett sommarrum i byggnadens östra del. För detta kommer även en ny betongplatta att gjutas under hela det nya rummet.

Förslaget

Invändigt: innerväggar rivs och ett nytt rum byggs upp, utan att ändra på takstolar och ytterväggar. Golvet kommer att bilas respektive brytas upp för att därefter ge utrymme för en ny betongplatta.

Utvändigt: i den norra fasaden sker inga ändringar, fönstret bevaras och kompletteras med ett innerfönster. I den östra fasaden behålls den vänstra dörren som blinddörr, mellan dörröppningarna rättas bulorna (som satt sig) till, ett litet fönster med spröjs sätts också in. Fönstret ska likna förlagan i boningshusets fönster som vetter ut mot gatan. Den högra dörren byts ut mot en som sitter i liv med fasaden samt har ett högre isoleringsvärde. Ett fönster i dörren önskas, förslaget är att ha ett litet ovalt fönster liknande den igensatta öppning som finns på den befintliga dörren, den nya dörren bör också få samma kulör som den befintliga. Till höger om dörren tas glasrutan bort och hålet sätts därefter igen med bulor. Att återanvända bulorna från utrymmet där det nya fönstret sätts in anses önskvärt.

Konsekvensanalys av förslaget

Förändringarna kommer inte att påverka gårdshusets kulturhistoriska värden, med motiveringen att de tilltänkta ändringarna kommer att ske i enlighet med husets nuvarande karaktär. Återanvändande av material, såsom bulor som går att flytta och använda på nytt, är en metod som använts tidigare i byggnaden och anses därför vara en metod som bör användas även vid nya/senare förändringar. Vid insättning av den gjutna betongplattan, som kommer att göras om och till ytan bli större (grund till hela sommarrummet), är det viktigt att husets torpargrund blir kvar i delar av byggnaden så att dess ursprung kan avläsas. Det nya brukandet som kommer bli möjligt till följd av de planerade förändringarna kommer bidra till en större praktisk användning för byggnaden, och kan därför anses bidra till bevarandet.

Antikvariska kontrollpunkter:

- Att den vänstra dörren i den östra fasaden bevaras
- Att den norra fasaden bevaras i sin helhet
- Att tilläggen är hantverksmässigt gjorda, med kärnvirke och beslag som stämmer in i miljön. Fönstergångjärnen skall vara koniska likt de i huvudbyggnadens gatufasad, hörnjärnen enkla och rundade. Dessa bör specialbeställas av snickeri alternativt återbrukas ifrån äldre fönster.
- Det nya fönstret ska ha mittpost och glasbrytande spröjs, och vara sidohängda samt utåtgående.
- Den nya dörren skall ha samma karaktär som den som byts ut. Utvändigt bör den ha stående brädor, tre i bredd, och krönas av ett litet ovalt fönster.
- Tillagda snickerier målas med linoljefärg. Kulören för fönstren: brun. Kulören för dörren: ljusblå.
- Återbruka så mycket material som möjligt från den befintliga stommen, såsom bulor.
- Isoleringsmaterial bör väljas så att det passar till byggnadens trästomme och har förmågan att lagra och släppa ifrån sig fukt. Isoleringsmaterial att välja mellan är då lin, hampa och trä.

- Innerväggarna bör byggas på ett sätt så att de blir reversibla och ej påverkar den yttre stommen.

REFERENSER

Visby innerstadsinventering

Byggnadsordningen för Visby innerstad

Riksantikvarieämbetet, *Riksintressen för kulturmiljövården - Gotlands län (I)*, i län beslut RAÄ 1997-08-18. Dokument uppdaterat 2013-09-11.

Alla foton i dokumentet är tagna av Sandra Såger om inget annat anges.